

ELi PUIDUMÄÄRUSE ÕIGUSRAAMISTIKUGA SEONDUVAD KÜSIMUSED, MILLE KOHTA TULEKS VÄLJA TÖÖTADA SUUNISED

SISSEJUHATUS

Määruses (EL) nr 995/2010, milles sätestatakse puitu ja puittooteid turule laskvate ettevõtjate kohustused¹ (ELi puidumäärus), on ette nähtud, et komisjon peaks ühtse rakendamise tagamiseks vastu võtma muid kui seadusandlikke meetmeid. Komisjon võttis vastu delegeeritud määruse, milles sätestatakse üksikasjalikud nõuded ja kord järelevalveorganisatsioonidele tunnustuse andmise ja sellise tunnustuse tühistamise kohta,² ning rakendusmääruse, milles kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad nõuetekohase hoolsuse süsteemi ning liikmesriikide pädevate ametiasutuste poolt järelevalveorganisatsioonide suhtes teostatava kontrolli sageduse ja laadi kohta³.

Pärast sidusrühmade, liikmesriikide ekspertide ja metsandusõiguse rakendamise, metsahalduse ja puidukaubanduse (FLEGT) komitee liikmetega konsulteerimist koorus välja ühine seisukoht, et ELi puidumääruse teatavad aspektid vajavad selgitust. Lepiti kokku, et on vaja koostada juhenddokument, mis käsitleks ELi puidumääruse ja selle muude kui seadusandlike aktidega seonduvaid küsimusi. Juhenddokumendi arutamisel ja väljatöötamisel saadi abi FLEGTi komiteelt.

Juhenddokument ei ole õiguslikult siduv; selle ainus eesmärk on selgitada ELi puidumääruse ja komisjoni kahe muu kui seadusandliku akti teatavaid aspekte. See ei asenda, täienda ega muuda sätteid määruses (EL) nr 995/2010, komisjoni määruses (EL) nr 363/2012 ega komisjoni määruses (EL) nr 607/2012, mis moodustavad kohaldatava õigusliku aluse. Juhenddokumendis käsitletavaid küsimusi ei tohiks vaadelda eraldi; neid peab kasutama koos õigusaktidega, mitte eraldiseisva allikana.

Küll aga oleme seisukohal, et juhenddokumendist leiavad kasulikku taustteavet kõik, kes peavad ELi puidumäärust järgima, kuna see jagab olulisi selgitusi seadusandlike dokumentide raskemini mõistetavate osade kohta. Ka saavad juhenddokumenti kasutada liikmesriikide pädevad asutused ja täitevasutused selle seadusandliku paketi rakendamisel ja rakendamise tagamisel.

Komisjoni kahe muu kui seadusandliku akti koostamise käigus toimunud konsultatsioonidel ja pärast arvukaid kahepoolseid kohtumisi sidusrühmadega sõnastati hulk küsimusi, mis vajavad juhenddokumendis käsitlemist. Pärast esimesi kogemusi ELi puidumääruse kohaldamisel ja vajaduse tekkides saab küsimuste loetelu veelgi laiendada ning dokumenti vastavalt täiendada.

¹ ELT L 295, 12.11.2010, lk 23.

² ELT L 115, 27.4.2012, lk 12.

³ ELT L 177, 7.7.2012, lk 16.

1. Turulelaskmise mõiste

Asjakohane õigusakt:

ELi puidumäärus

Artikkel 2. Mõisted

[...]

b) „turulelaskmine” – puidu ja puittoodete mis tahes esmakordne tarnimine siseturule nende turustamiseks või kasutamiseks ärilise tegevuse käigus, olenemata kasutatavast müügiviisist, tasu eest või tasuta. Samuti hõlmab see tarnimist kaugside vahendusel sõlmitud lepingute alusel, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 1997. aasta direktiivis 97/7/EÜ tarbijate kaitse kohta sidevahendi abil sõlmitud lepingute korral (3). Juba siseturule lastud puidust või puittoodetest valmistatud puittoodete tarnimine siseturule ei kujuta endast turulelaskmist;

[...]

Selles määratluses sätestatakse selgelt, et „tarnimine” peab toimuma:

- **siseturule** – seega peab puit olema ELis füüsiliselt olemas, kas siin üles töötatuna või impordituna ja pärast tollivormistust vabasse ringlusse lastuna, kuna tooteid saab nimetada „Euroopa Liidu kaubaks” alles siis, kui need on sisenenud tolliliidu territooriumile. Kauba tolli eriprotseduure (nt ajutine import, seestöötlemine, tollikontrolli all töötlemine, tolliladustamine, vabatsoonid) ning transiitvedusid ja taasväljavedu ei loeta turulelaskmiseks;
- **esmakordselt** – ELi turule juba lastud puittooteid ja turule lastud puittoodetest valmistatud tooteid määrus ei hõlma. Täpsemalt kehtib toote esmakordne kättesaadavaks tegemine iga üksiku toote kohta, mis lastakse turule pärast ELi puidumääruse kohaldamise alguskuupäeva (3. märts 2013), mitte uue toote või tootesarja käikulaskmise kohta. Lisaks sellele hõlmab turulelaskmise mõiste iga üksikut toodet, mitte toote tüüpi, sõltumata sellest, kas see toodeti eraldiseisva artikli või sarjana;

- **ärilise tegevus käigus** – seega ei kehtestata määruses nõudeid eratarbijatele.

Kõik eespool nimetatud tingimused peavad olema täidetud samaaegselt. Seega tuleks „turulelaskmist” käsitada toimuvana, kui ettevõtja teeb puidu või puittooted esmakordselt ELi turul kättesaadavaks turustamiseks või kasutamiseks ärilise tegevuse käigus.

Seega kohaldatakse „ettevõtjaid” käsitlevaid määruse sätteid

- nende äriühingute või üksikisikute suhtes, kes töötavad ELis puitu üles töötlemise või äri- või eratarbijatele turustamise eesmärgil,
- nende äriühingute või üksikisikute suhtes, kes toovad puitu või puittooteid ELi sisse töötlemise või äri- või eratarbijatele turustamise eesmärgil, ja
- nende äriühingute või üksikisikute suhtes, kes töötavad ELis puitu üles või toovad puitu või puittooteid ELi sisse ainult oma ettevõtluses kasutamiseks.

Selle tõlgenduse kohaselt peab äriühing, kes töötab ELis puitu üles või toob puitu või puittooteid ELi sisse omaenda organisatsioonis kasutamiseks, rakendama nõuetekohase hoolsuse süsteemi. Selle tõlgenduse kohaselt ei ole vaja puitu tingimata konkreetsele isikule müüa või füüsiliselt edastada; määrust tuleb puidu suhtes kohaldada niipea, kui tarnija on teinud selle ELis turustamiseks või kasutamiseks kättesaadavaks⁴.

See, kes on määruse mõistes „esindajad” ehk vahendajad, kes tarnivad teistele tooteid ega ole pelgalt ekspediitorid, tuleb määratleda vastavalt iga juhtumi asjaoludele ja kohaldatavatele lepingutingimustele. Selline „esindaja”, kes soetab varusid ja toob neid Euroopa Liitu ostjatelt saadud tellimuste alusel, on iseseisev „ettevõtja” erinevalt tõelisest esindajast, kes tegutseb ainult kellegi teise nimel ega võta tooteid kunagi oma omandusse.

Väljaspool ELi üles töötatud puidu kohta kehtib järgmine:

- kui ELi ettevõtja ostab puitu või puittooteid kolmandast riigist ja impordib neid ELi, saab sellest ELi ettevõtjast määruse mõistes ettevõtja siis, kui puit või puittooted sisenevad ELi;
- kui ELi ettevõtja ostab puitu või puittooteid kolmandast riigist ja impordib neid esindaja vahendusel ELi, saab sellest ELi ettevõtjast määruse mõistes ettevõtja siis, kui puit või puittooted sisenevad ELi;
- kui ELi ettevõtja tellib puitu või puittooteid kolmandast riigist väljaspool ELi asuvalt tarnijalt, kes impordib kauba ELi, saab sellest ELi ettevõtjast määruse mõistes ettevõtja siis, kui puit siseneb ELi (isegi kui puit vahetab ametlikult omanikku alles pärast ELi ettevõtjani jõudmist);
- kui väljaspool ELi asuv ettevõtja impordib puitu või puittooteid ELi, saab vabasse ringlusse laskmise loa ja otsib siis ostjaid, saab sellest väljaspool ELi asuvast ettevõtjast määruse mõistes ettevõtja siis, kui puit või puittooted sisenevad ELi (sest see väljaspool ELi asuv ettevõtja on teinud puittooted ELi turul kättesaadavaks);

⁴ See tõlgendus kattub üldjoontes uue lähenemisviisi ja üldise lähenemisviisi direktiivide kohaldamise suunistega (nn sinine raamat), mis on kättesaadav aadressil: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/files/blue-guide/guidepublic_en.pdf. Küll aga erineb see ELi puidumääruses esitatud määratlus ühtse turu direktiivides esitatust.

- kui väljaspool ELi asuv ettevõtja müüb kolmandast riigist pärit puitu või puittooteid otse mitteärilistele lõpptarbijatele ELis, saab sellest väljaspool ELi asuvast ettevõtjast määruse mõistes ettevõtja siis, kui puit või puittooted sisenevad ELi.

Kõik ELi ja väljaspool ELi asuvad ettevõtjad peavad järgima ebaseaduslikult ülestöötatud puidu turulelaskmise keeldu ja nõuetekohase hoolsuse rakendamise kohustust.

Stsenaariumid, mis kirjeldavad, kuidas turulelaskmise tõlgendamine tegelikkuses toimiks, on esitatud I lisas.

ELi puidumäärus ei ole tagasiulatuva jõuga. See tähendab, et keeldu ei kohaldata puidu ja puittoodete suhtes, mis on lastud turule enne määruse kohaldamise algust 3. märtsil 2013. aastal. Küll aga peavad ettevõtjad olema valmis näitama pädevatele ametiasutustele, et nad on sisse viinud nõuetekohase hoolsuse süsteemi, mis toimib alates 3. märtsist 2013. a. Seega on oluline, et ettevõtjad on võimelised eristama sellele kuupäevale eelnevaid ja järgnevaid tarneid. Kauplejate jälgitavusnõuet hakatakse kohaldama samuti alates sellest kuupäevast.

2. Mittemärkimisväärse ohu mõiste

Asjakohane õigusakt:

ELi puidumäärus

Artikkel 6

Nõuetekohase hoolsuse süsteemid

[...]

c) ohuvähendamismenetlused, mis koosnevad selliste meetmete ja menetluste kogumist, mis on piisavad ja proportsionaalsed punktis b osutatud ohuhindamise käigus tuvastatud ohu tõhusaks vähendamiseks ja mis võivad sisaldada lisateabe ja -dokumentide või kolmanda isiku poolse kontrolli nõuet, välja arvatud juhul, kui punktis b osutatud ohuhindamise käigus tuvastatud oht ei ole märkimisväärne.

Nõuetekohase hoolsuse järgi peab ettevõtja koguma teavet puidu ja puittoodete ning nende tarnijate kohta, et viia läbi täielik ohuhindamine. Artikli 6 järgi hindamisele kuuluva teabe võib jagada kahte kategooriasse:

- artikli 6 lõike 1 punkt a – üksikasjalik teave puidu või puittoote enda kohta: kirjeldus, ülestöötamisriik (ja vajaduse korral riigi piirkond ja ülestöötamisluba), tarnija ja kaupleja ning dokumendid, mis näitavad vastavust kehtivatele õigusaktidele;
- artikli 6 lõike 1 punkt b – üldine teave, mis on vajalik toote hindamiseks: üksikasjalik teave konkreetsete puuliikide ebaseadusliku ülestöötamise esinemise kohta, ebaseadusliku ülestöötamise esinemise kohta ülestöötamispaigas ja tarneahela keerukuse kohta.

Kui üldine teave annab ettevõtjatele ohutaseme hindamiseks vajaliku konteksti, on tootepõhine teave vajalik selleks, et kindlaks määrata puittoote endaga seonduv oht. See tähendab, et kui üldine teave viitab võimalikele ohtudele, tuleb pöörata eritähelepanu tootepõhise teabe kogumisele. Kui toode on valmistatud erinevatest allikatest pärit puidust, tuleb ohtu hinnata iga komponendi või liigi puhul eraldi.

Ohutaset saab hinnata ainult juhtumipõhiselt, kuna see sõltub mitmest tegurist. Kuigi puudub ühtne tunnustatud ohuhindamissüsteem, peab ettevõtja üldjuhul siiski vastama järgmistele küsimustele:

- **Kus puit üles töötati?**

Kas riigis, piirkonnas või ülestöötamisloaga hõlmatud alal, kust puit pärineb, esineb sageli ebaseaduslikku metsaraiet? Kas ebaseaduslik metsaraie ohustab eriti konkreetset puuliiki? Kas ÜRO Julgeolekunõukogu või Euroopa Liidu Nõukogu on kehtestanud puidu impordile ja ekspordile sanktsioone?

- **Kas valitsemistasand on problemaatiline?**

Valitsemistasand võib kahjustada mõnede kehtivatele õigusaktidele vastavust tõendavate dokumentide usaldusväärsust. Seega tuleks arvesse võtta riigi korrupsioonitaset, äririski näitajaid või muid valitsemisnäitajaid.

- **Kas tarnija on teinud kättesaadavaks kõik kehtivatele õigusaktidele vastavust tõendavad dokumendid ning kas need on kontrollitavad?**

Kui kõik dokumendid on kergesti kättesaadavad, on tõenäosus suurem, et toote tarneahel on kindlaks tehtud. Dokumentide ehtsus ja usaldusväärsus peaks olema põhjalikult kontrollitud.

- **Kas on märke sellest, et mõni tarneahela ettevõtte on seotud ebaseadusliku metsaraiega?**

Kui puitu ostetakse ettevõtjalt, kes on olnud seotud ebaseadusliku metsaraiega, on ebaseadusliku ülestöötamise oht suurem.

- **Kas tarneahel on keerukas?**⁵

Mida keerukam on tarneahel, seda raskem võib olla kindlaks teha tootes sisalduva puidu raieallikat. Suutmatus leida vajalikku teavet tarneahela mingi lüli kohta võib suurendada võimalust, et ahelasse satub ebaseaduslikult üles töötatud puit.

Tarne on mittemärkimisväärse ohuga siis, kui pärast tootepõhise ja üldise teabe täielikku hindamist ei leita midagi muret tekitavat.

Ohuhindamiskriteeriumide loetelu ei ole lõplik ning ettevõtjad võivad lisada täiendavaid kriteeriume, kui need aitavad määrata tõenäosust, et tootes sisalduv puit on ebaseaduslikult üles töötatud, või teistpidi tõendada, et ülestöötamine on olnud seaduslik.

⁵ Loe mõiste „tarneahela keerukus” selgitust punktis 3.

3. Tarneahela keerukuse mõiste selgitus

Asjakohane õigusakt:

ELi puidumäärus

Artikkel 6

Nõuetekohase hoolsuse süsteemid

[...]

b) ohuhindamismenetlused, mis võimaldavad ettevõtjal analüüsida ja hinnata ebaseaduslikult üles töötatud puidu või sellisest puidust valmistatud puittoodete liidu turule laskmise ohtu.

Selliste menetluste puhul võetakse arvesse punktis a sätestatud teavet ning asjakohaseid ohuhindamiskriteeriume, sealhulgas järgmist:

[...]

— puidu ja puittoodete tarneahela keerukus;

Tarneahela keerukus on selgesõnaliselt loetletud artiklis 6 nimetatud ohuhindamiskriteeriumide seas ning kuulub seega nõuetekohase hoolsusega kaasneva ohuhindamise ja -vähendamise juurde.

See kriteerium on lisatud, sest puidu teekonna väljaselgitamine kuni ülestöötamispaigni (ülestöötamisriik ja vajaduse korral riigi piirkond ja ülestöötamisluba) võib osutada raskemaks juhul, kui tarneahel on keerukas. Suutmatus leida vajalikku teavet tarneahela mingi lüli kohta suurendab võimalust, et ahelasse pääseb ebaseaduslikult üles töötatud puit. Siiski ei peaks tarneahela pikkust pidama ohtu suurendavaks teguriks. Oluline on see, kas tootes leiduva puidu teekonda on võimalik välja selgitada ülestöötamispaigni. Ohu tase suureneb, kui tarneahela keerukus raskendab ELi puidumääruse artikli 6 lõike 1 punktidega a ja b nõutud teabe väljaselgitamist. Kui tarneahelas leidub kindlaks määratamata lülisid, võib sellest järeldada, et oht on märkimisväärne.

Mida rohkem on ülestöötamispaigni ja ettevõtja vahel töötlejaid ja vahendajaid, seda keerukamaks muutub tarneahel. Keerukust võib suurendada ka see, kui tootes on kasutatud rohkem kui ühte puuliiki või puiduallikat.

Tarneahela keerukuse hindamiseks võivad ettevõtjad kasutada järgmisi küsimusi, mis ei ole ei kohustuslikud ega ainsad:

- ✓ Kas enne konkreetse puittoote laskmist ELi turule on tarneahelas mitmeid töötlejaid ja lülisid?
- ✓ Kas enne ELi turule laskmist on puidu ja puittoodetega kaubeldud rohkem kui ühes riigis?
- ✓ Kas turule lastavas tootes sisalduv puit koosneb rohkem kui ühest puuliigist?
- ✓ Kas turule lastavas tootes sisalduv puit pärineb erinevatest allikatest?

4. Kohaldatavatele õigusaktidele vastavust tõendavate dokumentide esitamise nõude selgitus

Asjakohane õigusakt:

ELi puidumäärus

Artikkel 2

[...]

f) „seaduslikult üles töötatud” – üles töötatud kooskõlas puidu ülestöötamise riigis kohaldatavate õigusaktidega;

g) „ebaseaduslikult üles töötatud” – üles töötatud puidu ülestöötamise riigis kohaldatavaid õigusakte rikkudes;

h) „kohaldatavad õigusaktid” – puidu ülestöötamise riigis kehtivad õigusaktid, mis hõlmavad järgmisi reguleeritavaid valdkondi:

- õigus töötada üles puitu seadusega määratletud piirides,

- ülestöötamisõiguse ja puidu eest tehtavad maksed, sealhulgas puidu ülestöötamisega seotud maksud,

- puidu ülestöötamine, sealhulgas keskkonna- ja metsaõigus ka metsa majandamise ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse osas, kui see on otseselt seotud puidu ülestöötamisega,

- kolmandate isikute selliste seaduslike kasutus- ja valdusõiguste austamine, mida puidu ülestöötamine mõjutab, ning

- kaubandus ja tollindus, juhul kui need puudutavad metsandussektorit.

Artikkel 6

Nõuetekohase hoolsuse süsteemid

1) [...]

a) meetmed ja menetlused, millega antakse juurdepääs järgmisele teabele ettevõtja poolt turule lastava puidu või puittoodete tarnete kohta:

[...]

dokument või muu teave, mis näitab sellise puidu ja puittoodete vastavust kehtivatele õigusaktidele;

See nõue on lisatud, sest puudub rahvusvaheliselt kokku lepitud määratlus seaduslikult üles töötatud puidu kohta ja ebaseadusliku metsaraie määratluse aluseks peaks olema selle riigi õigusaktid, kus puit üles töötati.

ELi puidumääruse artikli 6 lõike 1 punkti a viimases taandes on sätestatud, et dokumente või muud teavet, mis tõendavad vastavust ülestöötamisriigis kohaldatavatele õigusaktidele, tuleb koguda nõuetekohase hoolsuse kohustuse raames. Siin tuleb kohe rõhutada, et dokumente tuleb koguda ohuhindamise eesmärgil ning et seda ei tohi võtta kui eraldiseisvat nõuet.

ELi puidumäärus võtab siin paindliku lähenemise, loetledes üles mitu õigusloomevaldkonda, jättes täpsustamata konkreetsed seadused, mis erinevad riigiti ja võivad muutuda. Selleks et hankida dokumente ja muud teavet, mis tõendavad vastavust ülestöötamisriigis kohaldatavatele õigusaktidele, peavad ettevõtjad esmalt teadma, millised õigusaktid kehtivad konkreetses ülestöötamisriigis. Selle välja selgitamisel võivad nad saada abi liikmesriikide pädevatelt asutustelt koostöös Euroopa Komisjoniga⁶. Samuti võivad nad kasutada järelevalveorganisatsioonide teenuseid. Kui ettevõtjad ei kasuta järelevalveorganisatsiooni teenuseid, võivad nad paluda abi organisatsioonidelt, kellel on teavet konkreetsete puidu ja puittoodete ülestöötamise riikide metsandussektori kohta.

Dokumentide ja muu teabe hankimise nõuet tuleks tõlgendada laialt, kuna eri riikides on erinevad reguleerimismehhanismid ning mitte kõik ei näe ette konkreetsete dokumentide väljastamist. Seega peaks see teave hõlmama pädevate asutuste väljastatud ametlikke dokumente, lepingulisi kohustusi tõendavaid dokumente, ettevõttepoliitikat kajastavaid dokumente, tegevusjuhendeid, kolmandate isikute poolse kontrolli skeemide alusel väljastatud sertifikaate jne.

Järgnevas tabelis on esitatud mõned konkreetsed näited, mis on näitlikustamiseks ja mida ei saa võtta kohustusliku ega ammendavana.

1. Dokumendid, mis tõendavad õigust töötada üles puitu seadusega määratletud piirides	Üldiselt kättesaadavad dokumendid paberkandjal või elektroonilisel kujul, nt maaomandust või maakasutusõigust tõendavad dokumendid või lepingud või load
2. Ülestöötamisõiguse ja puidu eest tehtavad maksed, sealhulgas puidu ülestöötamisega seotud maksud	Üldiselt kättesaadavad dokumendid paberkandjal või elektroonilisel kujul, nt lepingud, panga teatised, käibemaksudokumendid, ametlikud kviitungid jne
3. Puidu ülestöötamine, sealhulgas keskkonna- ja metsaõigus, ka metsa majandamine ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse, kui see on otseselt seotud puidu ülestöötamisega	Ametlikud auditaruanded, keskkonnasertifikaadid, kinnitatud ülestöötamiskavad, raie lõpetamise aruanded, ISO-sertifikaadid, tegevusjuhendid, avalikustatud teave range õigusliku järelevalve ning puidu jälgimise ja kontrolli menetluste kohta, ülestöötamisriigi pädevate asutuste väljastatud ametlikud dokumendid jne
4. Kolmandate isikute selliste seaduslike kasutus- ja valdusõiguste austamine, mida puidu ülestöötamine mõjutab	Keskkonnamõju hindamine, keskkonnajuhtimiskavad, keskkonnaauditite aruanded, ühiskondliku vastutuse kokkulepped,

⁶ EL on sõlminud kolmandate riikidega mitu vabatahtlikku partnerluslepingut, mis sisaldavad neis riikides kohaldatavate õigusaktide üksikasjalikke kirjeldusi. Ettevõtjad võivad saada neist ka teavet selliste toodete suhtes kohaldatavate õigusaktide kohta, mida ei ole konkreetse partnerluslepingu lisas otseselt nimetatud.

	üksikasjalikud aruanded valduste ja õigustega seotud nõuete ja konfliktide kohta
5. Kaubandus ja tollindus, juhul kui on seotud metsandussektoriga	Üldiselt kättesaadavad dokumendid paberkandjal või elektroonilisel kujul, nt lepingud, pangateated, tehinguteated, impordi- ja ekspordiload, ametlikud ekspordimaksukviitungid, ekspordikeelu nimekirjad, jagatud ekspordikvoodid jne.

5a. Tootevaliku selgitus – pakkematerjalid

Asjakohane õigusakt:

ELi puidumäärus

Artikkel 2

a) „puit ja puittooted” – lisas sätestatud puit ja puittooted, välja arvatud sellised puittooted või nende osad, mis on toodetud oma olelusringi läbinud ja muudel juhtudel jäätmetena kõrvaldatavast puidust või puittoodetest, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/98/EÜ (mis käsitleb jäätmeid) artikli 3 lõikes 1;

ELi puidumääruse lisa

[...]

4415 puidust pakk-kastid, karbid, salved, trumlid jms puitpakendid; puidust kaablitrumlid; puitaused, äärtega puitaused jms kaubaalused; kaubaaluste puidust ääred

(mitte pakkematerjal, mida kasutatakse üksnes pakkematerjalina teiste turule lastavate toodete toestamiseks, kaitsmiseks või kandmiseks)

[...]

kombineeritud nomenklatuuri peatükkides 47 ja 48 osutatud tselluloos ja paber, välja arvatud bambusest ja teisest toorainest (jäätmel ja jäägil) valmistatud tooted

[...]

Lisas on sätestatud „käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluv puit ja puittooted, mis on klassifitseeritud nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 I lisas sätestatud kombineeritud nomenklatuuris”⁷.

Kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi (HS) kood 4819 hõlmab järgmist: „karbid, kastid, kotid jm pakendid paberist, papist, tselluloosvatist või tsellulooskiudkangast; dokumendivutlarid, kirjade alused jt paberist või papist kontori-, kaupluse- jms tarbed”.

- **Kui mõni eespool nimetatud artiklitest lastakse turule eraldiseisva tootena ja mitte lihtsalt mõne muu toote pakendina, *kohaldatakse* selle suhtes määrust ning seega tuleb rakendada ka nõuetekohast hoolsust.**
- **Kui HS-i koodidega 4415 või 4819 klassifitseeritud pakendit kasutatakse mõne muu toote „toestamiseks, kaitsmiseks või kandmiseks”, ei kohaldata selle suhtes määrust.**

See tähendab, et analoogselt eespool sulgudes viidatud HS-i koodi 4415 piiranguga ELi puidumääruse lisas kehtib sama piirang ka HS-i koodile 4819.

Nende kategooriate siseselt eristatakse veel omakorda pakkematerjali, mis annab tootele selle

⁷ Kombineeritud nomenklatuuri kehtiv versioon on kättesaadav aadressil: <http://eur-lex.europa.eu/Result.do?direct=yes&lang=en&where=EUROVOC:005751&whereihm=EUR OVOC:Combined%20Nomenclature>

„iseloomulikud omadused”, ja pakkematerjali, mis on vormitud ja paigaldatud konkreetse toote järgi, kuid mis ei moodusta toote lahutamatu osa. Neid erinevusi on selgitatud kombineeritud nomenklatuuri tõlgendamise 5. üldreeglis⁸ ning järgnevad näited näitlikustavad seda. Kuid need täiendavad eristused hõlmavad ilmselt vaid väikest osa määruse reguleerimisalasse kuuluvatest toodetest.

Kokkuvõtteks võib öelda, et

määruse reguleerimisalasse kuuluvad:

- HS-i koodide 4415 või 4819 alla kuuluv pakkematerjal, mis on lastud turule eraldiseisva tootena;
- HS-i koodide 4415 või 4819 alla kuuluv välispakend, mis annab tootele selle „iseloomulikud omadused”, nt dekoratiivsed kinkekarbid; ning et

määruse reguleerimisalast jääb välja

- pakkematerjal, milles kaup antakse üle ning mida kasutatakse üksnes teiste (puidupõhiste või muude) toodete toestamiseks, kaitsmiseks või kandmiseks.

⁸ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:1999:278:0011:0012:EN:PDF>.

5b. Tootevaliku selgitus – jäätmed* / teisest toorainest tooted

Asjakohane õigusakt:

ELi puidumäärus

Põhjendus 11

Arvestades, et tuleks toetada ringlusse võetud puidu ja puittoodete kasutamist, ning arvestades, et selliste toodete käesoleva määruse kohaldamisalasse võtmine koormaks liigselt ettevõtjaid, tuleks käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta kasutatud, oma olelusringi läbinud ja muus olukorras jäätmetena kõrvaldatav puit ning puittooted.

Artikkel 2

a) „puit ja puittooted” – lisas sätestatud puit ja puittooted, välja arvatud sellised puittooted või nende osad, mis on toodetud oma olelusringi läbinud ja muudel juhtudel jäätmetena kõrvaldatavast puidust või puittoodetest, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/98/EÜ (mis käsitleb jäätmeid)⁹ artikli 3 lõikes 1;

Direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 lõige 1

** „jäätmed” – mis tahes ained või esemed, mille valdaja ära viskab, kavatseb ära visata või on kohustatud ära viskama;*

Seda erandit kohaldatakse

selliste lisas esitatud puittoodete suhtes, mis on toodetud materjalist, mis on oma olelusringi läbinud ja mis muudel juhtudel kõrvaldataks jäätmetena (nt hoonete lammutamisest tekkiv puit või puidujäätmetest valmistatud tooted).

Seda erandit **ei kohaldata**

- selliste tootmisprotsessi kõrvalsaaduste suhtes, mis hõlmavad materjali, mis ei ole oma olelusringi läbinud ja mis muudel juhtudel kõrvaldataks jäätmetena.

Stsenaariumid

Kas määrus kehtib ka saeveskitööde kõrvalsaadusena toodetud puiduhakke ja saepuru kohta?

Kehtib küll.

Küll aga ei kehti määruse need nõuded, mis käsitlevad „turulelaskmist” (ELi puidumääruse artikli 2 punkti b viimane lause), sellise puiduhakke ja muude puittoodete kohta, mis on toodetud varem siseturule lastud materjalist.

Kas määrus kehtib majade lammutamisel saadud puidust valmistatud mööbli kohta?

Ei kehti, nende toodete materjal on oma olelusringi läbinud ning muudel juhtudel kõrvaldataks see jäätmetena.

⁹ ELT L 312, 22.11.2008, lk 3.

6. Kolmandate isikute poolse kontrolli skeemide roll ohuhindamises ja ohuvähendamises¹⁰

Asjakohane õigusakt:

ELi puidumäärus

Põhjendus 19

Ohuhindamise menetlustes võib metsandussektori heade tavade järgimise eesmärgil kasutada tõendite andmist või muid kolmandate isikute poolse kontrolli skeeme, mis hõlmavad kohaldatavatele õigusaktidele vastavuse kontrolli.

Artikkel 6

Nõuetekohase hoolsuse süsteem

[...]

„[...] Ohuhindamismenetluste puhul võetakse arvesse [...] asjakohaseid ohuhindamiskriteeriume, sealhulgas järgmist: kohaldatavatele õigusaktidele vastavuse kinnitus, mis võib sisaldada tõendit või muid kolmandate isikute poolse kontrolli skeeme, mis hõlmavad vastavust kohaldatavatele õigusaktidele [...]”

ohuvähendamise kohta:

„[...] ohuvähendamismenetlused [...] võivad sisaldada lisateabe ja -dokumentide või kolmanda isiku poolse kontrolli nõuet”

Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 607/2012

Artikkel 4

Ohu hindamine ja vähendamine

Ohuhindamis- ja vähendamismenetlustes võib arvesse võtta määruse (EL) nr 995/2010 artikli 6 lõike 1 punkti b teise lõigu esimeses taandes ja artikli 6 lõike 1 punktis c osutatud tõendit või muid kolmandate isikute poolse kontrolli süsteeme, mis vastavad järgmistele kriteeriumidele:

on kehtestatud üldsusele kättesaadav, kolmandatele isikutele kasutuseks sobiv nõuete süsteem, mis hõlmab vähemalt kõiki kohaldatavate õigusnormide asjakohaseid nõudeid;

on ette nähtud, et kolmas isik kontrollib asjakohasel viisil (sh kohapeal) korrapäraselt hiljemalt iga 12 kuu järel, kas kohaldatavaid õigusnorme järgitakse;

kaasneb kolmanda isiku heakskiidetud võimalus teha tarneahela mis tahes etapis enne kohaldatavate õigusnormide kohaselt ülestöötatud puidu ja sellisest puidust saadud toodete turulelaskmist kindlaks sellise puidu ja selliste puittoodete päritolu;

on ette nähtud kolmanda isiku heakskiidetud kontrollid, millega tagatakse, et teadmata päritoluga puit või puittooted ega puit või puittooted, mis ei ole üles töötatud kohaldatavate õigusnormide kohaselt, ei jõuaks tarneahelasse.

¹⁰ Tõenditel/sertifikaatidel ei ole võrdset staatust FLEGTi litsentside ja CITESi lubadega (vt punkt 10).

A. Taustteave

Kliendid esitavad puittoodetele konkreetseid nõudeid, mille täitmiseks kasutatakse tihti vabatahtlikke metsa sertifitseerimise ja puidu seaduslikkuse kontrollimise skeeme. Tavaliselt hõlmavad need standardit, mis kirjeldab metsahaldusüksuse majandamise üldpõhimõtteid, kriteeriume ja näitajaid, nõuetele vastavuse kontrolli ja sertifikaatide andmise nõudeid ning eraldi „järelvalveahela” tunnistusi, mis kinnitavad, et toode sisaldab ainult või teatud kindlal määral puitu, mis pärineb sertifitseeritud metsadest.

Kui hindamise teostab ja sertifikaadi väljastab organisatsioon, kes pole metsamajandaja, tootja, kaupleja ega ka tõendit nõudev klient, nimetatakse seda kolmandate isikute poolseks sertifitseerimiseks. Tavaliselt nõutakse sertifitseerimisskeemide raames sellistelt kolmandatelt isikutelt, et nad tõendaksid oma hindamispädevust akrediteerimisprotsessi kaudu, millega kehtestatakse sertifitseerimisorganisatsioonidele standardid audiitorite oskuste ja süsteemide kohta. Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon (ISO) on avaldanud standardid, mis hõlmavad nõudeid nii sertifitseerimisasutustele kui hindamisele. Ettevõtja puidu seaduslikkuse kontrollimise skeeme endid ei pea tavaliselt akrediteerima, kuigi seda pakuvad tihti akrediteeritud sertifitseerimist pakkuvad organisatsioonid.

Nõue, et metsahaldusüksus järgiks majandamisalaseid õigusakte, on üldiselt osa metsamajandamise sertifitseerimisstandarditest. Süsteemide juhtimise, näiteks keskkonna- või kvaliteedijuhtimise standardid tavaliselt seda ei nõua või selle täitmist ei pruugita rangelt hinnata.

B. Suunised

Kui ettevõtja kaalub, kas kasutada tootes sisalduva puidu ülestöötamise seaduslikkuse kinnitamiseks sertifitseerimisskeemi või seaduslikkuse kontrolli, tuleb tal hinnata, kas asjaomane skeem sisaldab sellist standardit, mis hõlmab kõiki kohaldatavaid õigusakte. Selleks peavad ettevõtjal olema mõningad teadmised kasutatava skeemi kohta ja selle rakendamise kohta puidu ülestöötamise riigis. Tavaliselt on sertifitseeritud toodetel silt selle sertifitseerimisorganisatsiooni nimega, kes on kehtestanud sertifikaadi kriteeriumid ja auditeerimisnõuded. Tavaliselt saavad sellised organisatsioonid jagada teavet sertifitseerimise ulatuse kohta ning sertifitseerimise kohta puidu ülestöötamise riigis, seal hulgas selliste üksikasjade kohta nagu väliauditite laad ja sagedus.

Ettevõtja peaks veenduma, et sertifikaadi väljastanud kolmandast isikust organisatsioon oli selleks piisavalt pädev, valdab sertifitseerimisskeemi ja on vastavas akrediteerimisasutuses heas kirjas. Teavet skeemide reguleerimise kohta saab tavaliselt sertifitseerimisskeemist.

Mõned skeemid võimaldavad sertifitseerimist, kui teatav määr tootes sisalduvast puidust vastab täielikult sertifitseerimisstandardile. See määr on tavaliselt märgitud sildile. Sellistel juhtudel peaks ettevõtja välja uurima, kas ka sertifitseerimata osa on kontrollitud ja kas selle tulemusena on kohaldatavate õigusaktide järgimine piisavalt tõendatud.

Järelevalveahela sertifitseerimist võib kasutada tõendina selle kohta, et tarneahelasse ei ole pääsenud teadmata või keelatud päritolu puitu. Tavaliselt on nende sertifikaatide eesmärk tagada, et „kriitilistes kontrollpunktides” pääseb tarneahelasse vaid lubatud puit ning et ülestöötamismetsa asemel on võimalik välja selgitada toote eelmine haldaja (kellel peab samuti olema järelevalveahela sertifikaat). Järelevalveahela sertifikaadiga toode võib sisaldada erinevatest allikatest pärinevat segu sertifitseeritud ja muust lubatud materjalist. Kui ettevõtja kasutab seaduslikkuse tõendamiseks järelevalveahela sertifikaati, peaks ta veenduma, et lubatud materjal on vastavuses kohaldatavate õigusaktidega ning et piisava kontrolliga on välistatud muud materjalid.

Tuleb lisada, et organisatsioonil võib olla järelevalveahela sertifikaat, kui tal on olemas süsteemid, millega eristada sertifitseeritud materjal ja lubatud materjali lubatud määr keelatud materjalist, kuid sel ajal ei tohi ta toota ühtegi sertifitseeritud toodet. Ettevõtjad, kes soovivad tagatisena sertifikaati ning kes ostavad kaupa tarnijalt, kellel on järelevalveahela sertifikaat, peavad seega kontrollima, kas nende ostetaval tootel on ka tegelikult nõutud sertifikaat olemas.

Kolmandate isikute poolsete kontrolli skeemide usaldusväärsuse hindamiseks võivad ettevõtjad muu hulgas kasutada järgmisi küsimusi:

- ✓ Kas kõik komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 607/2012 artiklis 4 nimetatud nõuded on täidetud?
- ✓ Kas sertifitseerimine või muud kolmandate isikute poolsed kontrolli skeemid vastavad rahvusvahelistele või Euroopa standarditele (nt asjakohased ISO juhised, ISEALi koodid)?
- ✓ Kas on põhjendatud teavet kolmandate isikute poolsete kontrolli skeemide võimalike puuduste või probleemide kohta nendes konkreetsetes riikides, kust puitu või puittooteid imporditakse?
- ✓ Kas komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 607/2012 artikli 4 punktides b, c ja d osutatud kontrolle tegevad kolmandad isikud on sõltumatud akrediteeritud organisatsioonid?

7. Nõuetekohase hoolsuse süsteemi korrapärane hindamine

Asjakohane õigusakt:

ELi puidumäärus

Artikkel 4

Ettevõtjate kohustused

[...]

3. Iga ettevõtja säilitab ja hindab korrapäraselt oma nõuetekohase hoolsuse süsteemi, välja arvatud juhul, kui ettevõtja kasutab artiklis 8 osutatud, järelevalveorganisatsiooni poolt loodud nõuetekohase hoolsuse süsteemi.

[...]

Nõuetekohase hoolsuse süsteemi võib iseloomustada kui dokumenteeritud, läbi proovitud, samm-sammulist ja kontrollimist hõlmavat meetodit, mille eesmärk on jõuda äriprotsessis stabiilse soovitud tulemuseni. Nõuetekohase hoolsuse süsteemi kasutav ettevõtja peab süsteemi korrapäraselt hindama, et tagada, et vastutavad isikud täidaksid neile ette kirjutatud menetlusi ja et saavutataks soovitud tulemus. Hea tava kohaselt tuleks hindamist teostada igal aastal.

Hindamist võib teostada keegi organisatsiooni seest (eelistatavalt keegi, kes on menetlejatest sõltumatu) või organisatsiooniväline asutus. Hindamine peaks välja selgitama võimalikud kitsaskohad ja eksimused ning organisatsiooni juhtkond peaks määrama nende kõrvaldamise tähtaja.

Puiduvaldkonna nõuetekohase hoolsuse süsteemi hindamise käigus peaks näiteks kontrollima, kas on olemas dokumenteeritud kord turule lastavate puittoodete tarneid käsitleva põhiteabe kogumise ja salvestamise kohta; selle kohta, kuidas hinnata ohtu, et puittoote mõni koostisosa võiks sisaldada ebaseaduslikult üles töötatud puitu, ning eri ohutasemete puhul võetavate meetmete kohta. Samuti tuleks kontrollida, kas need, kes vastutavad iga menetlusetapi täitmise eest, saavad oma ülesannetest aru ja täidavad neid ning kas menetluse tegelikku tõhusust kontrollitakse piisavalt (s.t kas kahtlust tekitavad puidutarned suudetakse avastada ja kõrvaldada).

8. Liittooded

Asjakohane õigusakt:

ELi puidumäärus

Artikkel 6 lõige 1

a) meetmed ja menetlused, millega antakse juurdepääs järgmisele teabele ettevõtja poolt turule lastava puidu või puittoodete tarnete kohta:

kirjeldus, mis sisaldab toote liiki ja kaubanimetust ning puuliigi tavapärase ja vajaduse korral teaduslikku täisnimetust,

ülestöötamise riik ja vajaduse korral

riigi piirkond, kus puit üles töötati, ning

ülestöötamise luba;

[...]

Liitoodete või puidupõhise liitkomponendiga toodete alase teabe kättesaadavaks tegemise kohustust täites peab ettevõtja hankima teavet kõigi kasutatud toormaterjalide kohta, kaasa arvatud liigi, iga komponendi ülestöötamise paiga ja nende komponentide päritolu seaduslikkuse kohta.

Tihti on keeruline välja selgitada puidust liitoodete kõigi komponentide täpset päritolu. Eelkõige kehtib see selliste taastatud toodete kohta nagu paber, kiudplaat ja puitlaastplaat, mille puhul võib ka liikide väljaselgitamine olla keeruline. Kui toote valmistamisel on kasutatud erinevaid puuliike, peab ettevõtja esitama loetelu kõigist puuliikidest, mida võidi puittoote valmistamiseks kasutada. Liigid peaksid olema loetletud vastavalt rahvusvaheliselt tunnustatud puidunomenklatuuridele (nt DIN EN 13556 „Euroopas kasutatava puidu nomenklatuur”; Nomenclature Générale des Bois Tropicaux, ATIBT (1979)).

Kui tehakse kindlaks, et liittoote komponent on enne toote osaks saamist juba turule lastud või on tehtud materjalist, mis on olulusringi läbinud ja muus olukorras jäätmetena kõrvaldatav (vt punkt 5b), ei ole vaja selle komponendi puhul ohtu hinnata. Näiteks kui ettevõtja valmistab ja paneb müüki toote, mis sisaldab puiduhakke segu, millest osa pärineb ELis juba turule lastud puittoodetest ja osa ettevõtja poolt ELi imporditud toorpuidust, tuleb vaid hinnata imporditud osaga seotud ohtusid.

II lisas on esitatud ettevõtjate tarnete näidiskirjeldused.

9. Metsandussektor

Asjakohane õigusakt:

ELi puidumäärus

Artikkel 2

[...]

h) „kohaldatavad õigusaktid” – puidu ülestöötamise riigis kehtivad õigusaktid, mis hõlmavad järgmisi reguleeritavaid valdkondi: [...]

- kaubandus ja tollindus, juhul kui need puudutavad metsandussektorit.

See kehtib üksnes õigusnormide täitmise kohta riikides, kus puit on üles töötatud, hõlmates puidu ja puittoodete ekspordi. Nõue kehtib ekspordi kohta ülestöötamisriigist ja mitte sellest riigist, kust ELi eksporditakse. Näiteks kui puitu eksporditi riigist X riiki Y ja seejärel Euroopa Liitu, kehtiks nõue ekspordile riigist X ja mitte ekspordile riigist Y ELi.

Kohaldatavad õigusaktid hõlmavad järgmist loetelu, kuid ei piirdu sellega:

- puittoodete ekspordi keelud, kvoodid ja muud piirangud, nt töötlemata palkide või töötlemata saematerjali ekspordi keeld;
- puidu ja puittoodete ekspordilitsentside nõuded;
- ametlikud load, mida puidu ja puittoodete eksportijad võivad nõuda;
- puittoodete ekspordile kehtestatud maksude ja tollimaksude tasumine.

10. CITESi ja FLEGTi litsentsiga puit

Asjakohane õigusakt:

ELi puidumäärus

Artikkel 3

FLEGTi ja CITESi reguleerimisalasse kuuluva puidu ja puittoodete staatus

Puit, millest on valmistatud puittooted, mis on loetletud määruse (EÜ) nr 2173/2005 II ja III lisas, mis pärinevad sama määruse I lisas loetletud partnerriikidest ja vastavad kõnealuse määruse ja selle rakendussätete nõuetele, loetakse käesoleva määruse kohaldamisel seaduslikult üles töötatud puiduks.

Puit, mis on saadud määruse (EÜ) nr 338/97 A, B ja C lisas loetletud liikidest ja mis vastab kõnealuses määruses sätestatud nõuetele ja selle rakendussätetele, loetakse käesoleva määruse kohaldamisel seaduslikult üles töötatud puiduks.

[...]

Määruse järgi vastavad FLEGTi litsentsi või CITESi sertifikaadiga puit ja puittooted täielikult selle nõuetele. See tähendab, et

- a) ettevõtjad, kes lasevad turule kõnealuste dokumentidega hõlmatud tooted, ei pea toodete suhtes rakendama nõuetekohast hoolsust, välja arvatud nii palju, et nad peavad olema võimelised tõendama, et toodete kohta on väljastatud kehtivad dokumendid, ning
- b) pädevate asutuste silmis loetakse kõik sellised tooted seaduslikult üles töötatuks ja nendega ei kaasne ohtu rikkuda määruse sätteid, mis keelavad ebaseaduslike puittoodete turule laskmise.

Seda seetõttu, et kõnealuste toodete seaduslikkust on juba kontrollitud ja seega on ka nõuetekohane hoolsus tagatud ekspordiriigis vastavalt kõnealuste riikide ja Euroopa Liidu vahelistele vabatahtlikele partnerluslepingutele ning sellist puitu võivad ettevõtjad pidada ohutuks.

Kuidas turulelaskmise mõistet tegelikult tõlgendada?

Järgmised stsenaariumid kirjeldavad olukordi, kus ettevõtja/eraisik muutuks ELi puidumääruse mõistes ettevõtjaks.

Stsenaarium 1

Tootja C ostab väljastpoolt ELi kolmandast riigist paberit ja impordib selle ELi (mis tahes riiki), kus ta valmistab paberist vihikuid. Seejärel müüb ta vihikud jaemüüjale D mis tahes ELi liikmesriigis. Vihikud kuuluvad ELi puidumääruse lisa reguleerimisalasse, seega

- tootjast C saab ettevõtja hetkel, kui ta impordib paberi oma ettevõtluses kasutamiseks.

Stsenaarium 2

Jaemüüja G ostab väljastpoolt ELi kolmandast riigist kassalinte ja impordib need ELi, kus ta kasutab neid oma poodides, seega

- jaemüüjast G saab ettevõtja hetkel, kui ta impordib kassalindid ELi oma ettevõtluses kasutamiseks.

Stsenaarium 3

ELis tegutsev tootja C impordib otse kolmanda riigi tootjalt kaetud jõupaberit ning pakib sellesse tooteid, mida hakatakse ELi turul müüma, seega

- tootjast C saab ettevõtja hetkel, kui ta impordib jõupaberi ELi oma ettevõtluses kasutamiseks. (Praegusel juhul ei ole tähtis, et jõupaberit kasutatakse üksnes pakendina, kuna seda imporditakse eraldiseisva tootena.)

[Stsenaariumides 4, 5 ja 6 ostavad ELi üksused puitu ja puittooteid väljaspool ELi asuvatelt üksustelt, tehes seda veidi erinevatel asjaoludel, mis on täpsustatud iga stsenaariumi lõpus.]

Stsenaarium 4

ELis tegutsev puidukaupmees H ostab väljaspool ELi tegutsevalt tarnijalt interneti vahendusel puitlaastplaati. Lepingu kohaselt läheb puitlaastplaat kohe üle puidukaupmees H omandusse, olles ise veel väljaspool ELi. Puitlaastplaat transporditakse ELi liikmesriiki ning ekspediitor J toob selle tollist läbi ja annab üle puidukaupmehele H. Puidukaupmees H omakorda müüb puitlaastplaadi ehitajale K, seega

- puidukaupmehest H saab ettevõtja hetkel, kui tema esindaja J impordib puitlaastplaadi ELi H-le turustamiseks või ettevõtluses kasutamiseks. Ekspediitor J tegutseb ainult esindajana, kes transpordib kaupa puidukaupmees H nimel.

[Selles stsenaariumis läheb omandiõigus üle väljaspool ELi asuvalt üksuselt ELi üksusele enne, kui toode siseneb ELi.]

Stsenaarium 5

ELis tegutsev puidukaupmees H ostab väljaspool ELi tegutsevalt tarnijalt L interneti vahendusel puitlaastplaati. Lepingu kohaselt vahetab kaup omanikku alles siis, kui puitlaastplaat jõuab kaupmees H platsile Ühendkuningriigis. Ekspediitor J impordib puitlaastplaadi ELi tarnija L nimel ning viib selle puidukaupmees H platsile, seega

- puidukaupmehest H saab ettevõtja hetkel, kui tarnija L ekspediitor J impordib puitlaastplaadi ELi H-le turustamiseks või ettevõtluses kasutamiseks.

[Selles stsenaariumis läheb omandiõigus üle väljaspool ELi asuvalt üksuselt ELi üksusele alles siis, kui toode on füüsiliselt ELi sisenenud.]

Stsenaarium 6

Väljaspool ELi tegutsev tarnija L impordib ELi puidu või puittoodete partii ja otsib ostjat. Puidukaupmees H ostab L-lt puidu või puittooted, kui partii on jõudnud füüsiliselt ELi ja kui tarnija L on need pärast tollivormistust vabasse ringlusse lasknud ning kasutab kaupa oma ettevõtluses, seega

- tarnijast L saab ettevõtja hetkel, kui ta impordib tooted ELi oma ettevõtte kaudu turustamiseks. Puidukaupmees H on kaupleja.

[Selles stsenaariumis läheb omandiõigus üle väljaspool ELi asuvalt üksuselt ELi üksusele alles siis, kui toode on füüsiliselt ELi sisenenud ja enne seda pole sõlmitud lepingut.]

Stsenaarium 7

ELis tegutsev jaemüüja M impordib puittooteid ELi ja müüb neid oma poes otse eraklientidele, seega

- jaemüüjast M saab ettevõtja hetkel, kui ta impordib puittooted ELi, et neid oma ettevõtte kaudu turustada.

Stsenaarium 8

Energiaettevõtte E ostab väljastpoolt ELi kolmandast riigist puiduhaket ja impordib selle ELi, kus ta toodab sellest energiat, mida omakorda müüb ELi mõne liikmesriigi riiklikule võrgule. Kuigi puiduhake kuulub ELi puidumääruse reguleerimisalasse, ei kuulu sinna ettevõtte müüdav lõpptooded, st energia, seega

- energiaettevõttest E saab ettevõtja hetkel, kui ta impordib puiduhakke ELi oma ettevõtluses kasutamiseks.

Stsenaarium 9

Puidukaupmees F ostab puiduhaket otse kolmandast riigist väljaspool ELi ja impordib selle ELi, kus ta müüb selle edasi energiaettevõttele E. Energiaettevõtte E kasutab siis seda puiduhaket ELis energia tootmiseks ning energia müüakse mõne liikmesriigi riiklikule võrgule, seega

- puidukaupmehest F saab ettevõtja hetkel, kui ta impordib puiduhakke ELi, et seda oma ettevõtte kaudu turustada.

[Stsenaariumid 10 ja 10a näitlikustavad asjaolu, et kasvavad puud ei kuulu määruse reguleerimisalasse. Sõltuvalt üksikasjalikest lepingulistest kokkulepetest võib „ettevõtja” olla kas metsaomanik või ettevõtte, kellel on õigus puitu üles töötada oma ettevõtte kaudu levitamiseks või kasutamiseks.]

Stsenaarium 10

Metsaomanik Z langetab oma metsas puid ning müüb puidu klientidele või töötleb seda oma saeveskis, seega

- metsaomanikust Z saab ettevõtja hetkel, kui ta töötab puidu üles, et seda oma ettevõtte kaudu turustada või kasutada.

Stsenaarium 10a

Metsaomanik Z müüb ettevõttele A õiguse oma kinnisvaral kasvavaid puid üles töötada, et neid ettevõtte A kaudu turustada või kasutada, seega

- ettevõttest A saab ettevõtja hetkel, kui ta töötab puidu üles, et seda oma ettevõtte kaudu turustada või kasutada.

II lisa

Liitoodete kohta antava teabe näited

	Kokkupandav köögimööbel					Kas võimalik turule-lastata?
Tooteliik						
Ajavahemik	aprill 2011 – detsember 2012					
Kogus	3 200 ühikut					
Koostisosa	Kirjeldus	Liigid	Ülestöötamisriik/-piirkond	Ülestöötamisluba	Seaduslikkuse tõendid	
Sisu	Keskmise tihedusega puitlaastplaat	Okaspuude segu: peamiselt harilik mänd (<i>Pinus sylvatica</i>), harilik kuusk (<i>Picea abies</i>)	Rohkem kui üks liikmesriik	Mitu luba	Juba turule lastud – ei ole vaja esitada	Ei rakendata
			Tärgava majandusega kolmas riik boreaalses piirkonnas	Mitu luba	Varade seaduslikkuse auditid ja jälgitavus	Jah selleks on kindel alus) (kui)
Kate	Väljastpoolt ELi imporditud puiduimitatsiooniga paberkate	Ei ole teada	Ei ole teada	Ei ole teada	Puudub	Ei

	Osadeks võetud kontorimööbel					Kas on võimalik turule-lasta?
Tooteliik						
Ajavahemik	jaanuar 2011 – juuni 2011					
Kogus	1 500 ühikut					
Koostisosa	Kirjeldus	Liigid	Ülestöötamisriik /-piirkond	Ülestöötamisluba	Seaduslikkuse tõendid	
Sisu	Puitlaastplaat	Sitka kuusk	ELi liikmesriik	Mitu	Juba turule lastud – ei ole vaja esitada	Ei rakendata
Esi- ja tagaosa	0,5-mm spoon	Harilik pöök (Fagus sylvatica)	ELi liikmesriik	Erametsa-Omanikud	Juba turule lastud – ei ole vaja esitada	Ei rakendata

	Puiduhake					Kas on võimalik turule-lasta?
Tooteliik						
Ajavahemik	jaanuar 2012 – detsember 2012					
Kogus	10 000 tonni					
Koostisosa	Kirjeldus	Liigid	Ülestöötamisriik /-piirkond	Ülestöötamis luba	Seaduslikkuse tõendid	
	Saeveski laastudest metsa-omanikelt ostetud lõigatud okstest	Kuuse-, männi- ja kasepuusegu	ELi liikmesriik	Mitu erametsa-omanikku	Omanikel nähtavad uuendusplaanid	Ei rakendata

	Saeveski laastudest / teest äärest ostetud palgitükkidest	Kuuse-, männi- ja kasepuusegu	ELi liikmesriik	Mitu erametsa-omanikku	Juba turule lastud – ei ole vaja esitada	Ei rakendata

	Kirjapaber (90 g/m ²) Indoneesiast					Kas võimalik turule lasta?
Tooteliik						
Ajavahemik	aprill 2012 – märts 2013					
Kogus	1 200 tonni					
Koostisosa	Kirjeldus	Liigid	Ülestöötamisriik /-piirkond	Ülestöötamisluba	Seaduslikkuse tõendid	
	Lühikesekiuline tselluloos	<i>Acacia mangium</i>	Troopiline kolmas arengumaa, konkreetne provints	Tööstusliku metsa-kultuuri luba XXX	Seaduslikkuse sertifikaat	Jah selleks on alus) (kui kindel
	Lühikesekiuline tselluloos	Troopilise lehtpuidu segu	Troopiline Kolmas arengumaa, konkreetne provints	Loodusliku sekundaarse metsa harvendamine tselluloosi-puidu ja õlipalmide istikute tarbeks	Puudub	Ei
	Pikakiuline tselluloos	<i>Pinus radiata</i>	Kolmas parasvöötme riik	Metsa-kultuurid	Järelevalve-ahela tunnistus	Jah selleks on alus) (kui kindel

	12-mm vineer					Kas turulelaskmine on võimalik?
Tooteliik						
Ajavahemik:	aprill 2012 – märts 2013					
Kogus	8 500 m³					
Koostisosa	Kirjeldus	Liigid	Ülestöötamisriik /-piirkond	Ülestöötamisaluba	Seaduslikkuse tõendid	
Esi- ja tagaosa	Spoon	Bintangor (Callophyllum sp.)	Troopiline kolmas arengumaa, konkreetne provints	Luba YYY	Valitsusagendi ekspordisertifikaat	Jah (kui selleks on kindel alus)
Sisu	Spoon	Pappel (Populus sp.)	Tärgava majandusega kolmas parasvöötmeriik	Farmide metsamaad, täpsemalt ei ole teada	Puudub	Ei

Tooteliik	Kaetud kunstpaber Hiinast					Kas võimalik turule-lasta?
Ajavahemik						
Kogus	500 tonni					
Koostisosa	Kirjeldus	Liigid	Ülestöötamisriik/-piirkond	Ülestöötamisaluba	Seaduslikkuse tõendid	
	Põhjamine pleegitatud jõutselluloos (NBKP) okaspuidust	Läänetsuuga (<i>Tsuga heterophylla</i>), harilik ebatsuuga (<i>Pseudotsuga menziesii</i>), hiigel-elupuu (<i>Thuja plicata</i>), Kanada kuusk (<i>Picea glauca</i>), keerdmänd (<i>Pinus contorta</i>)	Kolmas riik boreaalses piirkonnas	Tööstusliku metsakultuuri luba	Tunnistatud mitte-vastuoluliseks	Jah selleks on alus) (kui kindel)
	Laubholzi pleegitatud jõutselluloos (LBKP) lehtpuidust	Pappel (<i>Populus spp.</i>)	Kolmas riik boreaalses piirkonnas	Tööstusliku metsakultuuri luba	Tunnistatud mitte-vastuoluliseks	Jah selleks on alus) (kui kindel)
	Mehaaniline tselluloos	Pappel (<i>Populus tremuloides</i> , <i>Populus balsamifera</i>), Kanada kuusk (<i>Picea glauca</i>), hall mänd (<i>Pinus banksiana</i>)	Kolmas riik boreaalses piirkonnas	Mitu erametsa-omanikku	Mitte-vastuoluline; seaduslikkuse sertifikaat	Jah selleks on alus) (kui kindel)

³ ELT L 177, 7.7.2012, lk 16–18.